

چطور مردم را به پس انداز بیشتر ترغیب کنیم؟

گرگوری منکیو؛ مترجم: گلچهره پاکدل

به محض استخدام به طور خودکار در این برنامه جای می‌گیرند سپس اگر خواستند می‌توانند از آن خارج شوند. مطالعات نشان می‌دهند اگر عضویت به شکل خودکار باشد تعداد بسیار بیشتری از افراد وارد طرح می‌شوند، در صورتی که اگر آنها طبق فروض اقتصادی حداکثرکننده‌های عقلایی منفعت شان بودند بی‌توجه به آنکه تدبیر کارفرمایان برایشان چه باشد خودشان سطح بهینه حساب بازنشستگی را برمی‌گزینند. در واقعیت رفتار کارگران نکات شکفت‌انگیزی را به نمایش می‌گذارد. سیاست‌گذارانی که می‌خواهند پس انداز را افزایش دهند می‌توانند از این نکات استفاده کنند و با مرسوم ساختن عضویت خود به خودی در برنامه بازنشستگی پس انداز را همه جا فراگیرتر نمایند.

راه دیگر افزایش پس انداز این است که به مردم فرصت بدهیم تمایلات لحظه‌ای شان را کنترل کنند. یک برنامه خیلی جالب در این زمینه طرح «فردا بیشتر پس انداز کن» اقتصادی به نام ریچارد تایلر است. اساس این برنامه چنین است که افراد از پیش تعهد می‌کنند بخشی از افزایش آتی دستمزدهایشان را به یک حساب پس انداز بازنشستگی واریز کنند. وقتی کارگری وارد این طرح شود مصرف امروزش را کاهش نمی‌دهد، بلکه تعهد می‌کند که رشد مصرف در آینده را کنترل نماید. وقتی این طرح در چند بنگاه آزمایش شد، تاثیر شگرفی داشت. بخش بزرگی (۷۸ درصد) از کسانی که این برنامه به آنها پیشنهاد شده بود آن را پذیرفتند. به علاوه، از میان پذیرندگان اکثریت بزرگی (۸۰ درصد) حداقل برای چهار سال در این طرح باقی ماندند. نرخ پس انداز متوسط برای اعضای این برنامه از ۵/۳ درصد به ۶/۱۳ درصد در طول یک دوره چهار ماه افزایش یافته است.

می‌توان پرسید اجرای گسترده‌تر چنین طرحی چقدر به افزایش سطح پس انداز ملی در آمریکا کمک خواهد کرد؟ بی‌شک نمی‌توان به شکل قطعی پاسخ داد، اما با توجه به اهمیت زیاد پس انداز چه برای افراد و چه برای کشور، بسیاری اقتصاددانان معتقدند که چنین پیشنهادهای ارزش آزمون را دارند.

بسیاری از اقتصاددانان بر این عقیده‌اند که افزایش پس انداز برای بسیاری از کشورها عاملی مفید است. دلایل چندی برای ابراز این عقیده وجود دارد.

از دیدگاه اقتصاد کلان افزایش پس انداز به این معنا است که مردم برای زمان بازنشستگی شان بیشتر آماده خواهند بود و این هدف به ویژه از آن رو که پیش‌بینی می‌شود برنامه تامین اجتماعی آمریکا طی سال‌های آتی با پیر شدن جمعیت به مشکلات عمده بر بخورد بسیار مهم است. از زاویه اقتصاد کلان افزایش پس انداز به معنای افزایش منابع قابل وام دهی و در نتیجه تامین مالی سرمایه‌گذاری‌ها است. مدل رشد سولو نشان می‌دهد که افزایش انباشت سرمایه به سطوح بالاتر درآمد در آینده می‌انجامد. از دیدگاه اقتصاد بازار، زیاده‌تر شدن پس انداز؛ یعنی اینکه سرمایه‌گذاری‌های داخلی کمتر از جریان‌های سرمایه خارجی تامین می‌شوند، کم شدن جریان ورود سرمایه تراز تجاری را از کسری نجات داده و به سمت مازاد می‌برد. در نهایت، همین واقعیت که بسیاری آمریکایی‌ها خودشان می‌گویند به اندازه کافی پس انداز نمی‌کنند می‌تواند دلیل خوبی باشد که فکر کنیم افزایش پس انداز هدف خوبی برای کل ملت ما باشد.

مساله مشکل این است که چطور مردم را واداریم تا بیشتر پس انداز کنند. رشته جدید اقتصاد رفتاری جواب‌های تازه‌ای دارد.

یکی از راهکارها این است که هرگونه مقاومت را در مسیر پس انداز از بین ببریم. برای مثال برنامه‌های ۴۰۱(k) را در نظر بگیرید که یک نوع حساب بازنشستگی با مزایای مالیاتی است که از طریق کارفرمایان در اختیار بسیاری از کارگران قرار می‌گیرد. در بسیاری از بنگاه‌ها شرکت در این طرح برای کارگران اختیاری است و آنها از طریق پر کردن یک فرم ساده به عضویت طرح در می‌آیند. اما در برخی دیگر از شرکت‌ها کارگرها